

Maritieme en vervoersrechtspraak in Rotterdam *Visie op de Maritieme kamer / Maritime Court*

Aanleiding

De Rotterdamse rechtbank is traditioneel bij uitstek *de* rechtbank die is gespecialiseerd in civiele zaken op het terrein van zee-, binnenvaart-, vervoerrecht en maritiem arbeidsrecht, in bodemzaken en in kort geding. De rechtbank beschikt daartoe over gespecialiseerde rechters en juridische medewerkers. Een samenhangende en toekomstbestendige visie op de Maritieme kamer ontbreekt tot nu toe. Dit wordt als een gemis ervaren, vanwege onder meer de (binnen afzienbare termijn) beoogde wettelijke concentratie van scheepvaartzaken bij de rechtbank Rotterdam. Het is noodzakelijk om hierop goed voorbereid te zijn, zodat ook na concentratie de zaken op dit terrein op hoog niveau en efficiënt kunnen worden behandeld.

Met dit document spreekt de rechtbank uit waarvoor zij staat op het specialistische terrein van deze zaken en op welke wijze zij dat zal realiseren. Zij doet dat vanuit de overtuiging dat een Maritieme kamer die op hoog niveau en efficiënt recht spreekt in dergelijke zaken een wezenlijke bijdrage kan leveren aan een vlot en betrouwbaar (internationaal) handelsverkeer.

Doel: intern en extern

Het interne doel van dit document is in de eerste plaats het uitspreken van doelstellingen, uitgangspunten en basiswaarden, waaraan zowel de rechtbankorganisatie als de (huidige en toekomstige) leden van de Maritieme kamer zich committeren. Ook zullen de organisatie en de leden zich sterk moeten blijven maken voor de realisatie van die doelstellingen, onder meer ten aanzien van de bemensing, het faciliteren en vervullen van opleidingen, maar ook ten aanzien van het handelen conform de hierna te noemen professionele standaarden en het verrichten van extra activiteiten in het kader van profilering van de Maritieme kamer.

Het externe doel hangt met het interne samen: de (internationale) scheepvaart- en transportwereld mag aanspraak maken op een rechtbank die haar naam op dit gebied waarmaakt en op handelen door de leden van de Maritieme kamer conform genoemde professionele standaarden. Dat geldt niet alleen voor de grotere zaken, maar ook voor de kleinere (onder de kantongrens). Gebeurt dat niet, dan zijn de rechtbank noch de (leden van de) Maritieme kamer de concentratieregeling waard, noblesse oblige!

Kwaliteit

De Maritieme kamer staat voor rechtspraak in civiele zaken op het terrein van zee-, binnenvaart-, en vervoersrecht en maritiem arbeidsrecht die *snel* en *toegankelijk* is en waarvan de *deskundigheid* boven iedere twijfel is verheven.

Om dit waar te maken committeren de rechtbank en de (leden van de) Maritieme kamer zich aan de professionele standaarden die in ontwikkeling zijn voor handels- en kantonzaken. Naast en in aanvulling op deze landelijk ontwikkelde professionele standaarden gelden specifiek voor de Maritieme kamer de hierna te noemen professionele standaarden. Tezamen hebben de professionele standaarden betrekking op de *inhoud* van de beslissingen, de *tijdigheid* van beslissingen, de *flexibiliteit* van zowel de organisatie als de rechters en juridische medewerkers en hun *deskundigheid*.

In aanvulling op de landelijk ontwikkelde professionele standaarden gelden voor de Maritieme kamer de volgende:

1. De rechter beschikt over kennis van de maritieme praktijk.

Partijen mogen er op rekenen dat de behandelend rechter niet alleen beschikt over de vereiste juridische expertise om maritieme zaken te behandelen, maar zich ook in de maritieme praktijk heeft verdiept.

2. Indien de aard van de zaak dat vergt zal de zitting op korte termijn plaatsvinden.
In geval van onverwijlde spoed, bijvoorbeeld bij zeer spoedeisende kortgedingen of het horen van varende getuigen, wordt rekening gehouden met dit belang. Ook anderszins stelt de rechtbank zich flexibel op ten aanzien van praktische verzoeken van partijen.
3. Een derde van de maritieme bodemzaken wordt meervoudig behandeld.
Bij een exclusieve bevoegdheid past dat meer meervoudig wordt behandeld dan in reguliere bodemzaken (10%). Zaken worden in elk geval meervoudig behandeld indien een nieuwe lijn wordt uitgezet. Vonnissen in enkelvoudig behandelde zaken worden altijd door een ander meegelezen. Ook reguliere werkoverleggen staan mede ten dienste van interne tegenspraak.
4. De rechter bespreekt ter zitting met partijen het verwachte verloop van de procedure.
5. De rechter sluit in beslissingen zichtbaar aan bij verdragen, wetgeving en rechtspraak.
6. Alle beslissingen in maritieme en vervoersrechtelijke zaken worden gepubliceerd.
7. Van een deel van de beslissingen wordt een samenvatting in het Engels gepubliceerd.
Een Engelstalige samenvatting zal in elk geval worden gerealiseerd voor uitspraken met betrekking tot de uitlegging en toepassing van internationale verdragen.

Steeds geldt dat de concrete toepassing van de professionele standaarden mede wordt bepaald door de aard van de desbetreffende zaak en niet kan afdoen aan de verplichting van de rechter om in onafhankelijkheid te beslissen.

De Maritieme kamer is verantwoordelijk voor opbouw, behoud en deling van knowhow op het terrein van zee-, binnenvaart-, vervoerrecht en maritiem arbeidsrecht. In dit verband zal de Maritieme kamer zorgdragen voor uitwisseling met het Gerechtshof Den Haag. Opbouw en behoud van knowhow vergt ook intensivering van internationale contacten, zoals het deelnemen en het leveren van bijdragen aan internationale netwerken en congressen. De rechtbankorganisatie faciliteert deze knowhow inspanning.

Bemensing

De Maritieme kamer dient te beschikken over voldoende 'massa'. Dat is nodig om voldoende deskundig te blijven en om adequaat te kunnen reageren op persoonlijke of zaaksgebonden ontwikkelingen (bijvoorbeeld ziekte respectievelijk een piek in de toestroom van zaken). Bovendien is voldoende 'massa' nodig om interne tegenspraak te kunnen realiseren die vereist is wegens de concentratie. Hiertegenover staat het relatief kleine aantal zaken (enkele tientallen per jaar) in relatie tot de aanzienlijke investering die gemoeid is met het opbouwen en in stand houden van de vereiste expertise. De Maritieme kamer moet voorts in staat zijn uit eigen gelederen een meervoudige kamer samen te stellen, ook als een van de rechters niet vrij staat.

Tegen deze achtergrond zal de Maritieme kamer bestaan uit een *kernteam* van vier handelsrechters en vier juridisch medewerkers die beschikken over de (voor hun specifieke rol) vereiste deskundigheid.

Voor de rechters uit dit kernteam geldt:

- dat zij zich voor een langere termijn aan de Maritieme kamer committeren (6 à 10 jaar);
- dat zij tijdens de eerste twee jaar van hun lidmaatschap van de Maritieme kamer, deels in eigen tijd, een specialisatieopleiding volgen (zoals Grotius), tenzij zij reeds over voldoende kennis, kunde en ervaring beschikken;
- dat zij zich committeren aan het, deels in eigen tijd en mede in het kader van de PE-verplichting, verrichten van extern gerichte activiteiten (werkbezoeken, deelname aan en spreken op congressen, internationale samenwerking etc.).

Ook voor de juridisch medewerkers die lid zijn van de Maritieme kamer geldt dat zij zich voor een langere tijd committeren en dat zij voldoende kennis en kunde opbouwen, onder meer in de vorm van het behalen van PE-punten met opleidingen op voor de Maritieme kamer relevante terreinen.

De overige leden van de Maritieme kamer bestaan uit:

- één civiele rechter die op termijn zal toetreden tot het kernteam en die daartoe deelneemt aan een ontwikkeltraject (bestaande uit het volgen van relevante (incompany) cursussen, deelname aan meervoudige zittingen en aan de reguliere overleggen van de Maritieme kamer);
- twee kortgeding- en twee kantonrechters, die mede maritieme, vervoersrechtelijke of maritiem-arbeidsrechtelijke zaken behandelen en die, voor zover relevant, deelnemen aan de (maandelijkse) overleggen van de Maritieme kamer en aan voor dit terrein relevante incompany cursussen;
- juridisch medewerkers ter ondersteuning van deze rechters.

De Maritieme kamer beschikt met ingang van 2016 over een meerjarenplanning ‘bemensing’ (strategische personeelsplanning; rooster van intreden/uittreden; identificering van in de toekomst aan de Maritieme kamer te verbinden personen). Doel daarvan is tijdig te kunnen anticiperen op verwachte personele ontwikkelingen, zoals pensionering en roulatie. Doel is ook om op verantwoorde wijze te kunnen voorzien in vernieuwing en doorstroming.

Positionering

Voor behoud van de hoge kwaliteit van zaaksbehandeling waarvoor de Maritieme kamer staat is nodig dat een voldoende aantal zaken wordt behandeld. Met dat doel zal de Maritieme kamer met ingang van 2016 meer dan voorheen naar buiten treden, zowel in nationaal als in internationaal verband. De Maritieme kamer hanteert daartoe een jaarlijkse ‘evenementenkalender’. Voorts zal de Maritieme kamer ervaring opdoen met het behandelen van zaken in het Engels (pilot Engelstalig procederen).